

„Dzieje Pułtuska” – najlepszą książką 2016 roku

Kapituła konkursu Liber Mazovia wybrała najlepszą regionalną książkę wydaną w 2016 roku.

Zostały nią „Dzieje Pułtuska — tom I do 1795 roku” — pierwsza monografia miasta nad Narwią pod redakcją naukową Henryka Samsonowicza i Radosława Lolo. Wydawcą jest Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusku, a do wydania monografii przyczynił się samorząd gminy Pułtusk.

W tegorocznej VII edycji konkursu „Mazowiecka książka roku” książki oceniano powołane przez redaktora naczelnego „TC” Ryszarda Marutę jury, pod jego przewodnictwem, złożone z dziennikarzy i bibliotekarzy. Członkowie kapituły konkursu za najciekawszą, najbardziej wartościową książkę regionalną 2016 roku uznali „Dzieje Pułtuska — tom I do 1795 roku”.

Książka ma inny niż podobne publikacje układ: chronologiczno-problemowy. Otwiera ją tekst dotyczący archeologii Pułtuska, synteza wyników badań archeologicznych. Dzieje grodu, a potem miasta w średniowieczu oraz w XVI-XVIII w. zostały przedstawione osobno, a dzieje Kościoła osobno, z tym że w obu przypadkach autorzy spojrzeli na nie przez pryzmat zagadnień, a nie wyłącznie chronologii. W ramach dziejów miasta osobno podrozdziały poświęcono np. mieszczanom, ich pochodzeniu społecznemu i etniczemu oraz ich życiu codziennemu, co szczególnie zainteresuje współczesnych pułtuszczan. Ostatnie dwa rozdziały dotyczą oświaty i kultury w epoce staropolskiej oraz architektury

„Dzieje Pułtuska” t. I zaprezentowali w ratuszu: (od lewej) burmistrz Krzysztof Nuskiewicz, Włodzimierz Pela, Krzysztof Wiśniewski, rektor AH Adam Koseski i Radosław Lolo

i sztuki w Pułtusku — od czasów średniowiecza do XVIII wieku. Każdy z tekstów autorstwa: Włodzimierza Peli, Zbigniewa Morawskiego, Krzysztofa Wiśniewskiego, Radosława Lolo, Artura K. F. Wołosza i zmarłego w 2014 r. ks. Tadeusza Zebrowskiego został opatrzone przypisaniami. Całości dopełniają: licząca ponad 20 stron bibliografia (jest to pierwsze zestawienie bibliografii do dziejów Pułtuska w czasach staropolskich), wykaz skrótów i indeks nazwisk. Wstęp napisali redaktorzy naukowcy: prof. dr hab. Henryk Samsonowicz i dr hab. Radosław Lolo. Każdy z rozdziałów poprzedziła kwerenda archiwalna. Po raz pierwszy na potrzeby dziejów Pułtuska zostało „gruntownie spenetrowane”

Archiwum Diecezjalne w Płocku, autorzy korzystali także ze zbiorów m. in. Archiwum Głównego Akt Dawnych, Archiwum Rzymskiego Towarzystwa Jezusowego i Archiwum Państwowego w Płocku. Książkę wydała Akademia Humanistyczna im. A. Gieysztora. Zaprezentowane w niej ilustracje pochodzą w większości ze zbiorów Muzeum Regionalnego w Pułtusku. Atutem książki jest też edytorska staranność, w tym estetyczna, twarda okładka.

Do powstania książki przyczynił się komitet redakcyjny pod przewodnictwem prof. dr hab. Adama Koseskiego, rektora Akademii Humanistycznej im. A. Gieysztora, w składzie: Wojciech Dębski, burmistrz Pułtuska do 2014 r., dr hab.

Radosław Lolo, dziekan Wydziału Historycznego AH im. A. Gieysztora, dr hab. prof. AH Bronisław Nowak, poprzedni dziekan Wydziału Historycznego AH, Krzysztof Nuskiewicz, burmistrz Pułtuska, prof. dr hab. Henryk Samsonowicz i prof. dr hab. Janusz Szczepański. Recenzentem został prof. dr hab. Edward Potkowski. Jako partnerzy przedsięwzięcia zostali wymienieni: Miasto Pułtusk, Andrzej Grabowski Grupa POLMLEK, Przedsiębiorstwo Budowlano-Montażowe ISBUD Józef Łatyfowicz, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe GER-POL Krzysztof Gierczak, DROGI i MOSTY Jan Kaczmarczyk; oprócz nich do wydania książki przyczynili się i inni nie wymienieni z nazwiska darczyńcy.

- Idea była taka: współredaktorem I tomu jest profesor Henryk Samsonowicz, honorowy obywatel Pułtuska, a II tomu — profesor Adam Koseski, też honorowy obywatel Pułtuska — zaznaczył z uśmiechem Radosław Lolo, współredaktor naukowy i jeden z autorów. Poproszony o wypowiedź na temat „Dziejów Pułtuska” t. I powiedział: — Udało się doprowadzić do wydania pierwszej w historii Pułtuska książki opisującej jego dzieje na tysiącu stron (t. I liczy ponad 450 stron, t. II, który ukaże się w ciągu najbliższych tygodni, jeszcze więcej — od red.). Nasze pokolenie historyków, mówię pokolenie, choć jesteśmy w różnym wieku, z całą pewnością drugiej takiej książki nie napisze. Trudno będzie też komuś innemu napisać naukową monografię konkurencyjną do tej, nie dlatego, że jest dobra, ale dlatego, że trudno będzie dołożyć coś nowego z historii miasta.

Radosław Lolo przypomniał, że ostatnie opracowanie dziejów miasta („Dzieje miasta Pułtuska”) ukazało się ponad 20 lat temu, liczyło 43 strony, nie zawierało przypisów i miało skromną bibliografię.

- Pułtusk, którego czasy świetności przypadły na okres staropolski, nie miał monografii. Istniały pojedyncze studia, opracowania, aż się pojawiła, i mówię to bez tzw. fałszywej skromności, Akademia Humanistyczna i wznowiono „Studia i materiały z dziejów miasta i regionu”. Policzyliśmy, że w kolejnych 8 tomach serii ukazało się 114 artykułów dotyczących historii miasta. Dzięki tego typu pracy i wielu innym publikacjom, które udało się wydać m.in. we współpracy z samorządem miejskim i powiatowym (...), nastąpił przełom. Dzięki temu można było napisać „Dzieje Pułtuska” — opowiedział o przygotowaniach do napisania monografii miasta nad Narwią Radosław Lolo.

„Dzieje Pułtuska” t. I zostały zaprezentowane w pułtuskim ratuszu podczas Dni Patrona Pułtuska św. Mateusza w 2016 r. Obecnie czeka nas uroczystość związana z tą książką.

O terminie i miejscu wręczenia nagrody Liber Mazovia zawiadomimy czytelników na naszych łamach.